



**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

§. 3. Totius difficultatis resolutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

Actus. in quo casu hæc est legitima consequentia, non est effectus, ergo causa non fuit producta præiusto effectu futuro sub conditione existentie ipsius causæ: ergo non fuit producta iuxta suam exigentiam, quia ipsa exigebat produci, præiusto effectu sub conditione suæ existentie. Similiter erit recta illatio: causa fuit producta naturaliter: ergo fuit producta præiusto effectu futuro sub conditione existentie causæ: ergo implicat existere causam sine effectu, quia purificata conditione implicat non absolute existere effectum, quem Deus præiuderat sub illa conditione futurum. Quo casu productio absoluta causæ dependebat à scientia terminata ad effectum futurum sub conditione suæ existentie & ab ipso effectu sub illa conditione tanquam ab obiecto talis scientie, in qua dependentia nulla est implicatio, quia recte potest effectus conditionatus supponi non physicè, sed obiectivè tantum ad ipsum sub conditione futurum, quod contingit in prudenti cordati hominis determinatione, in qua ex eo quod præiudit effectum futurum esse, si talem causam applicaret, causam applicat, ex qua dependet absoluta futuritio effectus, quæ sub conditione præcessit præiustam applicationem causæ à qua dependet.

9 Rursus alio modo poterit esse causa, quæ petat produci per actum, quo Deus decernat illius existentiam, & simul per eundem actum existentiam omnium, quæ requiruntur ad effectum, ita ut per eundem actum dicat Deus: volo producere causam, & volo illi præstare omnia, quæ requiruntur, tum ex parte mei, tum ex parte cuiuscunque principij, seu circumstantiæ ad effectum producendum. Non repugnare aliquam virtutem exigere produci ex vi actus prædicti probo: Potest Deus per eundem actum decernere obiecta inter se diversa, etiam si vnum supponatur ad aliud: ergo potest per eundem actum voluntatis ferri in productionem causæ, & in existentiam omnium, quæ simul cum illa prærequiruntur ad effectum, quorum aliqua, etsi posteriora sint ipsa causâ, quia possunt esse illius passionibus, & saltem decretum Dei concurrendi cum illa, quod prærequiritur ad effectum, supponit existentiam causæ, & est posterius illâ, quod reflexè respiceret actus, quo Deus decerneret causam & omnia, quibus ipsa indigebat ad producendum effectum: possunt tamen decerni à Deo cum ordine prioris & posterioris tenente se ex parte obiecti, licet ex parte actus, simul, hoc est, per eundem actum producantur; non enim repugnat per eundem actum decerni hoc, ut prius, & illud, ut posterius, ita ut obiecta inter se habeant ordinem prioris, & posterioris, & non actus. Sicuti contingit in electione identificata cum intentione: ergo potest dari causa quæ exigit produci ex vi talis actus, in quo nulla erit repugnantia; tunc fiet causa ista si naturaliter erat producenda, & iuxta suam exigentiam esset producenda per actum, ex vi cuius existerent omnia requisita ex parte causæ secundæ, & causæ primæ ad effectum producendum: ergo haberet connexionem cum reliquis prærequisitis ad suam operationem tanquam cum his, quæ necessariò existebant, ex vi eiusdem actus, quo ipsa naturaliter producebatur, quæ connectio esset cum extremis comitantibus, non antecedentibus, quia non essent prius causâ, sed simul ex vi eiusdem actus: ergo haberet connexionem mediatam cum ipso effectu; quidquid enim est connexum cum aliquo, ex quo necessariò oritur effectus, necessariò cum ipso effectu connexionem habet. In hoc casu esset legitima illatio: non est effectus, ergo causa non fuit decreta cum omnibus prærequisitis ex parte actus primi adæquati ad operandum: ergo non fuit producta iuxta illius exigentiam, ex vi cuius debebat decerni simul cum omnibus prærequisitis ex parte actus primi adæquati ad operandum: ergo non fuit producta naturaliter. Similiter rectè fieret argumentatio: causa fuit decreta naturaliter, & iuxta suam exigentiam: ergo cum omnibus prærequisitis ex parte actus primi adæquati ad effectum: ergo ita necessariò est effectus, ut hac productione supposita ex vi huius decreti illum non possit impedire Deus, quia postquam Deus causam primam constituit in actu primo adæquato, & suam omnipotentiam applicavit ad concurrendum cum causâ ad effectum, implicat non velle cum illa concurrere, quia implicat non existere decretum concurrendi ex suppositione, quod iam existit, vel ex suppositione, quod existat aliud reflexum, quo Deus tale decretum habere decernat. In hoc casu causa ut naturaliter producta necessariam connexionem habe-

ret tanquam cum aliquo comitante cum illa, ex quo effectus oriretur tanquam ex causâ, & ita connectio respectu extremi immediati esset connectio cum aliquo comitante, & respectu extremi mediati cum aliquo posteriori, quod adhuc de potentia Dei absoluta, ex vi illius prioris non posset non esse.

Alia posset excogitari causa, quæ peteret produci si naturaliter esset producenda ex vi actus, qui indivisibiliter respiceret existentiam causæ, & effectus dependentis ab illa, ita ut ex parte actus non prius Deus decerneret causam, quam effectum, etiam si decerneret causam priorem, & effectum posteriorem, quia ut supra dicebam, potest Deus per eundem indivisibilem actum sine ordine prioris, & posterioris ex parte decreti decernere obiecta, quorum vnum sit prius, & aliud posterius, & decernere prioritatem ipsorum, & dependentiam vnius ab alio: ergo potest esse causa, quæ ita petat produci: ergo potest dari causa, quæ non possit existere sine effectu adhuc de potentia Dei absoluta, si semel supponatur producta iuxta illius exigentiam, ergo dependebat à posteriori ab effectu, & hæc erit legitima illatio, non est effectus: ergo causa non est naturaliter producta, & similiter ista, causa est naturaliter producta: ergo adhuc diuina intercedente potentia, supposita illius naturali productione, non potest non esse effectus: Vtramque illationem à priori; & à posteriori expendo. Non est effectus existente causâ: ergo causa non fuit decreta per actum, quo simul ex parte actus decerneretur effectus: ergo non fuit producta iuxta illius exigentiam, ex vi cuius simul cum effectu decernenda erat: ergo non fuit producta naturaliter. Hæc illatio est legitima à posteriori supposita existentia causæ illam à priori conficio, idemque eunco: causa fuit decreta naturaliter: ergo iuxta existentiam suæ naturæ: ergo simul cum effectu simulante se tenente ex parte decreti, ergo implicat non esse effectum, cuius existentia simul cum existentia decreta fuit.

Ex hoc inferes hanc non esse rectam illationem, causa est prior effectu: ergo est prius decretum, quo decernitur causa, decreto, quo decernitur effectus, quia possunt decerni ex vi eiusdem decreti. Ex hoc principio rectè infringitur hæc illatio, quam contra dependentiam à posteriori recentiores expendebant, effectus est posterior causa: ergo illo deficiente causa subsistit, quia etiam si effectus sit posterior causâ, actus tamen per quem decernitur effectus, & actus per quem decernitur causa, est idem, & ita deficiente decreto effectus, deficit actus voluntatis Dei ex vi cuius existit causa. Hæc connectio inter effectum, & causam est in decreto, à quo effectus & causa dependent à priori, & ita connectio causæ immediatè est cum decreto quod supponit tanquam principium illius, & mediatè cum effectu, qui oritur simul cum illa ab eodem decreto, tanquam à principio communi effectus, & causæ, & ita connectio ista inter effectum, & causam poterit dici connectio extremorum, quæ comitanter procedunt respectu decreti Dei, etiam si inter se, se habeant ut prius, & posterius.

Hæc meditatus sum ut aliquo modo subsistere posset hæc dependentia à posteriori, quæ sine examine plus æquo apud Doctores inualuit.

§. III.

Totius difficultatis resolutio.

13 SEntio materiam primam nullam habere ex natura sua connexionem à posteriori cum forma, neque dispositionibus, sed naturaliter conferendam esse, & iuxta ipsius exigentiam, etiam si careret omni forma substantiali, & dispositionibus requisitis ad omnem formam, hoc est, ad acquitendam hanc vel illam ex omnibus possibilibus. Ita Gabriel, & Marf. apud Soar. disp. 15. Metaphys. sect. 8. n. 6. ubi illam tueri affirmat, Patres, qui censent in prima mundi conditione materiam sine forma fuisse creatam, quos adduxi Puncto precedenti, illamque tuentur plures acuti recentiores. Probo: In primis, quia nullum est fundamentum, quod suadeat aliquam ex causis, quæ existit modo, habere aliquam exigentiam, ex his, quarum possibilitatem explicui à n. 7. ratione cuius existere non possit naturaliter non existente effectu, imò contra illam non habere virtutes activas: ergo non ponenda est talis exigentia

exigentia in materia prima, cum nulla sit specialis ratio ad illam constituendam in materia respectu formæ, potius quàm in aliis causis respectu suorum effectuum. Constat autem aliqua causa à posteriori dependet ab aliquo effectu, illum potest per simplicem emanationem producere, sic vulgo dici solet, essentiam dependere à posteriori à suis passionibus: sed materia prima non potest producere formam substantialem neque dispositiones per simplicem emanationem: ergo non dependet à posteriori à forma, neque à dispositionibus. Maiorem probo inductione reliquarum causarum; anima etiam à posteriori dependet à productione suorum passionum, non dependet à productione suorum actuum: ignis si à posteriori dependet à productione caloris, quem in se producit, non dependet à productione caloris exercenda in subiecto extraneo, non aliâ ratione nisi quia anima producit suas passiones per simplicem emanationem, actus vero non ita, & ignis producit similiter in se ipso per simplicem emanationem calorem, in subiecto extraneo non per simplicem emanationem, sed dependenter à subiecto extraneo, & ab applicatione ad illud, quæ valde contingenter subiecto accidit. Ratio à priori hæc est: omne ens virtutem habet ad producendum independentem ab alio comprincipio creato id, à quo dependet à posteriori, & illud sine quo naturaliter conservari nequit: ergo omne ens potest per simplicem emanationem producere id, quo indiget à posteriori ad sui conservationem, si re vera aliquo indiget. Antecedens probo. Si aliquod ens à posteriori exigeret tanquam sui effectum, illud, cuius non est principium adæquatum, exigeret aliud comprincipium ad talem effectum producendum: sed non potest tale comprincipium exigere, nihil enim exigit ad sui conservationem id, quod non est illius causa neque effectus, neque terminus aut subiectum, cuius sit modus, relatio, aut actus: ergo non potest exigere effectum, quem non potest independentem à quocumque alio producere. Maior est certa, quidquid enim connexum est cum aliquo, medio illo, connexionem habet cum eo, quod requiritur ad illius existentiam: minor ex ipsis terminis apparet, quorum enim dicitur materiam primam exigere causas productivas primarum qualitatum à quibus in conservari dependeat, ex eo quod dependeat à primis qualitibus, quæ existere non possunt absque aliqua causa, à qua producantur? Ex quo fundamento dici poterit, materiam primam exigere virtutem productionis formarum substantiarum, à qua in conservari à posteriori dependeat, quia dependet in conservari ab ipsis formis.

14 Confirmo eandem conclusionem à paritate animæ rationalis: rationalis anima essentialiter est forma, & ex natura sua ordinatur ad componendum compositum, ut definitum est, & ostendam Controuers. de anima Punct. 3. & nihilominus naturaliter conservatur sine materia: ergo si materia prima semel sine forma produceretur, aut priuaretur formâ, quam habet, etiam si talis priuatio, quoad modum esset supernaturalis, conservatio materiæ esset naturalis, & iuxta exigentiam materiæ. Confirmatur: non minus ordinatur forma ad componendum totum cum materia, quàm materia ad componendum totum cum forma: ergo non minus ordinatur forma ad materiam, quàm materia ad formam, cum utraque ordinetur ad alteram ratione compositi, ad quod primariò, & per se ordinantur: ergo sicuti forma absque materia naturaliter durat, ita materia sine forma. Utraque enim est mutuo relata, utraque incompleta, utraque creata. Respondent nonnulli animam posse operari non unitam materiæ, materiam verò non posse operari non unitam alicui formæ. Contrâ: Materia nuda omni formâ substantiali potest suam præsentiam producere, & quantitatem si illius est productiva, & alias passiones, si quas proprias habet, reliquas verò quas non exercet extra totum ex se neque in toto producere posset, saltem ut principium adæquatum, neque illas producit adhuc ut principium inadæquatum, quia materia prima etiâ formæ unita, principium actuum non est adhuc inadæquatum passionum propriarum totius, neque vitalium actuum ut probabo, Controuers. 3. de anima: ergo ex eo quod esset sine forma non esset impotens producere aliquid, quod posset unita formæ producere, quod animæ contingere certum est, quia anima virtutem habet actiua ad producendas sensationes, quas producere nequit absque materia, sine qua subsistere potest: ergo etiam si mate-

ria non exerceret omnes actiones non unita formæ, quas exhiberet illi unita, quod respectu passionum illi contingit, quia plura pateretur in toto, quod extra illud non patitur, posset non unita formæ naturaliter conservari. Vltimò suadet, materiam primam non dependere in conservari à suo effectu, singularis exigentia requisita in entitate respectu suæ productionis, & conservationis, ut à posteriori dependeat in conservari à suo effectu, quam explicui §. præcedenti, cuius existentia nec minimum vestigium in natura reperies, & absque leui coniectura talem dari dicitur, cum adhuc illius possibilitas non faciliè possit explicari.

15 Obiicies: Materia prima non potest esse sine quantitate, & sine præsentia: ergo neque sine forma substantiali: idem argumentum fieri potest de animo rationali: animus rationalis non potest esse sine præsentia; ergo neque sine materia. Dicam propriis locis negato concursu cuiusque entitati ad producendam præsentiam, & quamlibet passionem, adhuc illius conservationem fore naturalem, etiam si talis negatio sit quoad modum supernaturalis, sed omisso antecedenti, negari potest consequentia, quia materia prima producit præsentiam, & quantitatem per simplicem emanationem, & formam substantialem recepit non per simplicem emanationem, sed dependenter ab aliis principiis quod sufficiens esset, ut non dependeret à posteriori à forma, etiam si dependeret ab aliis effectibus, quos per simplicem emanationem producit.

16 Obiic. 2. Forma materialis non potest conservari per educationem dependenter à subiecto quin illi sit unita: ergo forma indiget informatione, ut possit existere: ergo materia similiter indiget vnione ad formam ad sui naturalem conservationem, quia non minus ordinatur materia ad vnionem cum forma, quàm forma ad vnionem cum materia. Antecedens probatur: si forma educta non indigeret vnione, ut conservaretur, quando per informationem formæ ignis, expellitur informatio formæ ligni, permaneret forma ligni educta, & non informans: Sed non permanet sine vnione: ergo neque materia ex vi creationis sine eadem vnione. Si dicas educationem formæ ligni, destrui per educationem formæ ignis, quæ supponitur ad vnionem, quia non minus opponuntur educationes, quàm vniones formarum impossibilium in ordine ad idem subiectum, in isto: Creetur forma ignis, & unitur materiæ ligni, tunc non permanebit forma ligni: adhuc educta ex subiecto: ergo ex eo quod non permanere possit ex vi educationis absque vnione. Antecedens nullâ suppositione factâ patet in forma embryonis, cuius educitio definit esse ex eo quod anima rationalis informet materiam, ex qua educeretur: sed informatio animæ tantum opponitur cum informatione formæ embryonis, & cum ipsa forma, ut informante: ergo ex eo præcisè definit esse, ut educta, quia non potest esse ex vi educationis sine vnione ad subiectum.

17 Respondeo formam præcisè ut informantem per se & immediatè opponi cum alia forma, ut informantem idem subiectum, & ut educta ex illo, licet primariò, & principaliter cum ipsa, ut informantem, & secundariò cum ipsa, ut educta, quia eo ipso quod opponitur informatio huius formæ cum informatione alterius, opponitur cum educatione respectu eiusdem subiecti, ex qua necessariò per se loquendo inferitur informatio cum qua primariò est oppositio.

18 Ex his infero materiam naturaliter esse conservandam si semel naturaliter, vel supernaturaliter poneretur absque vlla forma, & illius creationem non fore supernaturalem etiam si crearetur absque vlla forma, licet iuxta illius naturam, postquam creata est, petat in eodem instanti temporis informari aliqua forma substantiali, ad quam ordinatur, non tamen ex hoc capite esset supernaturalis illius creatio, si illam non consequeretur informatio alicuius formæ: sed ad plurimum supernaturalitas posset quoad modum existere in negatione formæ, quæ semel iam productâ materiâ produci debebat.

19 Restat modò breuiter definiendum an semel materia producta cum forma substantiali, possit naturaliter permanere absque omni forma. Negant plurimi, quia existimant non posse deperdi dispositiones ad hanc formam nisi introductis dispositionibus formæ contrariæ. Ex quo inferitur non posse materiam carere hac forma in instanti, in illam, non potest illa priuari, quando caret illis, habet dispositiones

dispositiones ad aliam formam, quæ necessariò illas consequitur, ergo nunquam potest privari hac forma, quin adveniat alia. Hoc principium multis est familiare, & mihi valde dubium. Quomodo enim probari potest nunquam corrumpi dispositiones ad hanc formam, nisi per introductionem dispositionum ad aliam, licet enim certum sit calorem disponentem ad hanc formam, & sic de aliis qualitatibus, non corrumpi nisi per formam contrariam, unde locus habebit frigiditatem sufficientem ad corrumpeñdum calorem requisitum ad hanc formam, sufficientem dispoñere ad aliam, cum tot qualitates requirantur, ut sint, omnes dispositiones requisitæ ad formam contrariam, & ex defectu vnius desinunt esse quæ requiruntur ad hanc formam? Imò ex hoc capite argumentum desumo ad probandum posse materiam existere sine forma, ex eo quod deficient dispositiones requisitæ ad conservandam præexistentem, & nondum advenierint necessariæ ad aliam introducendam. Ex eo quod materia informata modò formâ ligni modò recipiat duos, tresve caloribus gradus, totidemque frigiditatis amittat, non recipit dispositiones sufficientes ad aliam formam acquirendam: ergo si forma ligni dependeret tanquam à dispositione necessariò ab aliquo gradu frigiditatis amisso maneret nuda omni formâ. Dices conditionalem esse veram, & nunquam posse conditionem purificari, quia nunquam potest amitti dispositio necessaria, nisi per contrariam sufficientem, ut ad aliam formam disponat. Contra: Ex quo fundamento colligi potest oppositam qualitatem cuiusque necessariæ ad conservandam hanc formam semper sufficientem esse, ut materiam adæquatè disponat ad aliam cum non quæcumque alteratio, ut dictum est, sit sufficiens dispositio ad formam aliam acquirendam? Nullum vel leve potest inveniri, imò moraliter videtur impossibile rem ita se habere.

20 Verge fortis in productione viventium: viventia, ut communis fert opinio, requirunt tantam determinatam quantitatem ad primam sui generationem, quam vocamus minimum materiæ requisitum, quia non possunt in minori generari. Minimum hoc requisitum per partes disponitur, ita ut prius recipiat intentionem ultimò requisitam pars propinquior agentis, & postea remotior alia, in illa temporis mensura in qua est cum toto temperamento qualitatum requisitarum ad formâ hominis pars propinquior, & adhuc remotior illud non acquisivit, prior pars non recipit formam hominis, neque habet dispositiones ad conservandam formam seminis, vel embryonis, quia illas amisit, per dispositiones ad formam hominis: ergo prius tempore amittit formam seminis, aut embryonis præcedentis ex dispositionum defectu, quam acquirat formam hominis: ergo si ratione dispositionum negotium hoc est transigendum, materia prima manet absque forma in illa mensura temporis, in qua pars materiæ minor minima requisita ad formam viventis recipiendam habet iam totam qualitatum intentionem ad formam viventis & nondum alia pars materiæ est disposita, in qua non potest acquirere formam viventis, neque conservare præexistentem formam, quia iam caret dispositionibus requisitis ad illam conservandam. Respondent nonnulli posse formam per aliquod tempus conservari in via corruptionis sine propriis dispositionibus, cum dispositionibus ad aliam formam, non verò per longum tempus. Contra: forma substantialis æquè est dependens vel independens à dispositionibus in omnibus temporis instantibus: ergo si in hoc instanti potest conservari sine dispositionibus, eodem modo poterit in ulteriori conservari, & necessariò conservabitur, quovisque nova causa corruptionis illius adveniret.

21 Porro si quis fundamento prædicto innixus assereret materiâ posse, & de facto esse aliquando sine forma, ex defectu dispositionum, quæ ad præcedentem retinendam requirebantur, & quia nondum advenire omnes requisitæ in toto materiæ minimo ad aliam recipiendam, & ita materiam nudam omni formâ existere quovisque completetur extensivè, & intensivè totum temperamentum ad formam venturam, contra communem sententiam sentiret, sed difficile posset à propria remoueri. Nihilominus firmum esse volo materiam primam semel informatam aliqua forma substantiali non posse naturaliter permanere absque illa forma. Fundamentum huius conclusionis esto, formam in conservari nullo modo pendere à dispositioni-

bus, & naturaliter conservandam esse cum unione ad materiam etiam si dispositionem omnem ex vi cuius fuit introducta, amittat, & absque vlla permaneat, quod evincam Controv. I. de generatione Punct. 4. Vbi de modo, quo dispositiones ad formam concurrant fusè dicam. Ex hoc infero formam substantialem non posse expelli à subiecto exercitum: Unde prius est naturâ, etsi in eodem instanti temporis, materiam novam formam acquirere, quam antiquam amittere, & ita naturaliter contingere nequit absque omni forma permanere.

PUNCTUM VIII.

De unitate specifica materia prima subalternari.

QVæstio hæc plurium Thomistarum limina non attingit, apud quos illius subiectum non subsistit, asserunt enim materiam primam speciem non habere. Ceterum iam rationem substantiæ incompletæ & partis essentialis compositi formæ communem materiæ accommodavi, eisdemque propriam differentiam statui, per quam differt à forma, ex quo constat metaphysicè compositum esse ex genere & differentia, quæ essentialiter illius speciem componit. Quod si familiare sit antiquis Philosophis asserere materiam primam non habere speciem, ut plurimum utuntur nomine speciei, quatenus idem quod pulchritudo significat, quia absque forma substantiali, caret pluribus accidentibus, quibus vestita & ornata eleganti resulget pulchritudine: in eodem sensu materia nuda sumpta informis dici solet, hoc est, impolita & incompta. Si verò aliquando de specie Logica loquantur, tunc intelligendi sunt de specie adæquata totius ad quam componendam ordinatur.

Materiam primam sumere suam speciem per ordinem ad formas cum quibus potest uniri, explicui Puncto 3. vbi dixi illius essentialitatem esse in virtute terminativa unionis cum formis per modum partis materialis compositi. Potentias per ordinem ad diversos actus quos possunt exercere à posteriori specie distinguimus. Unde illa potentia unitiva per modum partis materialis ab alia distinguetur specie, quæ diversis specie uniones respiciat. Unionem per ordinem ad quodcumque extremum specie distinctum, specie distinguimus, ex quibus constat materiam primam specie distinguendam esse per uniones specie distinctas, quas potest terminare, & has per formas in ordine ad materiam primam à posteriori cognoscendam. Ex quo inferitur, illam materiam primam specie differre ab alia, quæ diversis specie formis potest uniri, & diversa specie tota componere. Siue omnes formæ, quæ respicit hæc materia adæquatè distinguantur ab aliis, quas respicit alia, siue tantum aliquæ, aliæque utrique materiæ sint communes. Rem declarem exemplum. Si detur triplex materia quarum una possit recipere formam leonis, & equi, alia formam canis, & bouis, alia formam leonis, & canis omnes hæc materiæ specie distinguuntur, duæ priores, quia habet actus adæquatè distinctos secundum se totos, neutra enim potest uniri alicui formæ ex his, quas altera sibi unit. Tertia ab utraque similiter distinguetur, quia habet diversum specificatum adæquatum distinctum ab specificatio aliarum materiarum, etiam si non secundum se totum, tamen secundum aliquam formam substantialem, ex quo essentialiter constat adæquatum specificatum, & ita absolutè est specie distinctum, & ex illo diversa specie potentia inferitur à posteriori, sicuti diversa esset specie potentia, quæ posset videre album, & nigrum ab illa, quæ tantum posset album intueri, etiam si obiectum, quod mediis actibus attingitur, à quo ultimo sua desumitur à posteriori specificatio, non sit secundum se totum adæquatè specie distinctum, quia ad hoc ut aliquid absolutè specie ab alio distinguatur, non requiritur adhuc in compositis physicis, ut secundum se totum distinguatur: homo enim absolutè specie differt ab equo, etiam si non distinguatur secundum materiam, sed tantum secundum formam.

Possè dari materiam primam subalternam specie distinctâ ab hac, quæ de facto est mihi non est dubium, quia potest dari materia cui tantum possint uniri duæ, tresve formæ, ex innumeris, quæ tunc valent uniri, & potest dari alia, quæ